

loquitur de marito fatenti dotis receptionem spe futuræ numerationis, quod intelligendum est, vel quando ante matrimonium confessio emanavit, vel si ex coniecturis appareat, voluntate donandi non habuisse maritum, licet iam, in toto coniugio, fatetur. Eodem modo satisfit l*si* voluntate 4. C. de dot. promiss. cui quartum inititur fundamentum.

70 Non obstat tandem ultimum, nā & si in dubio presumendum sit, quē exercere actum permisum, & non vetitum, ut alibi diximus, hāc prāsumptio altera virgentioni tollitur, l. Diuus 8. ff. de restit. in integ. Marfil. cum plurib. in l. i. §. Diuus, 28. ff. ad leg. Cornel. de sicut. Guid. Pap. de prāsumpt. num. 32. Menoch. cod. tract. lib. i. quæst. 30. per totam, scilicet vitum coniugis amore motum velle liberalitatem exequi, quam facimine, cum auarissimæ sint, blanditiis frequenter extorquent, l. sed si ego, quarta, in fine, ff. ad Velleian. l. si stipulata 34. ff. de donationib. inter l. si à pōso 16. C. de donat. propt. nupt. Tiraquel. de legib. conubialib. l. 9. gloss. l. part. 9. num. 43. 176. Mantic. de tacit. tom. 2. lib. 13. tit. 16. num. 3. & tit. 17. num. 1. Menoch. dict. lib. 3. pref. 6. num. 57. Qua ratione euancescit etiam prāsumptio l. cum de inq. debito 5. ff. de probat. Nam & sine modo donare in dubio credatur, Carteual. de iudic. tom. 2. tit. 3. disp. 23. n. 43. Menoch. de arbitr. lib. 2. cas. 88. à principio, Cyriac. tom. 3. controuersi. 495. numer. 15. cum sequentibus, Affl. decif. 44. num. 24. hoc fallit inter cōiuges, inter quosius donationes nimias prāsumit, atque ideo donationem inter virū, & vxori-

rem prohibuit, ne mutuo āmote se spoliarent, l. i. ff. de donat. inter. Ex quibus colligitur, factam confessio nem à viro, matrimonio constante, donationem dotis continere, quæ ob affectionem prāsumitur, Menoch. vbi proximè, num. 30.

Vers. Secundo hinc apparet;

Dotem, de cuius numeratione 75, non constat, & si maritus eam receperit, affueret, non gaudere dotali bus priuilegijs, docent Cancer. nu. 14. Dueñas, regul. 260. ampliat. 9. Menchac. dict. cap. 46. num. 7. Caldas, post quæstion. Forens. conf. 16. num. 2. Cabed. Lufstan. decif. 177: num. 2. part. 1. Menoch. d. pref. 12. n. 68. Merlin. dict. quæst. 58. num. 11. Barbos. dict. part. 6. nu. 24. vers. Sucedit, Roderic. de priuileg. & cōcur. creditor. part. 1. art. 1. num. 28. Gait. de credit. cap. 4. num. 1715. cū seqq. Bolanos, d. cap. 12. num. 58. & alijs supra adducti, in quo nemo discrepat, quoniam dos confessata, non est 76. propriæ dos, Menoch. de prāsumpt. lib. 4. pref. 190. num. 51. Padill. in d. authent. res quæ, num. 120. C. cōm. deleg. Bald. in dict. l. a. s. idius, numer. 9. Socin. Sen. in dict. l. i. num. 87. ff. sol. matrim.

Vers. Tertiò inde apparet;

Confessione dotis receptæ emis- 77 sam animo donandi potest vir tacite, vel expressè revocare, Sanch. dict. disp. 9. n. 6. Menoch. dict. prāsumpt. 12. numer. 69. Valasc. dict. consult. 5. num. 16. Molin. de iust. & iur. tom. 2. disp. 439. num. 22. Trentacing. d. refol.

78 refol. 7. n. 3. quæ confessio indiget insinuatione, si quantitatem quingenitorum aureorum excedat, Fontan. de pact. nupt. claus. vlt. p. 1. n. 73. 74. Burat. decif. 108. n. 14. cum seqq. Merl. d. q. 58. n. 10. & regulis donationū inter coniuges subiicitur, vt ex Sanch. vbi supra, & alijs, quorū meminimus, constat. Quod autē de insinuatione dictum est, solam in marito locum habet, nam donatio dotis causa facta insinuatione nō indiget, l. ultim. C. de iur. dot. Canar. de insinuat. q. 3. Peregrin. conf. 76. n. 25. Ant. Fab. in Codice. lib. 3. tit. 20. definit. 6. n. 14. Palac. Rub. in cap. per vestras, in rub. §. 82 num. 2. Qui hanc differentiam recte notat.

Vers. Quartō, idem constat

79 Licet clapsa sint tēpora opponēdi exceptionem dotis nō numeratz, via nō clauditur ad obijcīdū, cōfessionē fuisse emissam donādi animo, Sanch. n. 9. Menoch. n. 74. Molin. d. disp. 439. in fine, Maresc. d. c. 8. n. 3. 19. quæ exceptio perpetuò durat propter si- mulationem, Menoch. n. 57.

Vers. Quintō, eadem ratione;

80 Cōmuniter affirmat DD. dona- tionē inter virū, & vxorē, accedēre iuramento, valere, Mol. sup. n. 23. Dueñ. reg. 219. ampliat. 2. vers. Cōtrariā opiniōne, & alijs, quos paulo ante adduximus adhuc ipsū probādū sub hoc num. vers. Primi cōfessionē, Quāvis cōtrariū multis etiā placeat, quos cu- mulat Dueñ. ibidē, & Sanch. d. disp. 11. n. 1. Sed an idē sit in donatione inter coniuges prāsumpta ex cōfessio-

ne receptæ dotis disputatur. Sunt qui ab solutē negāt, huic modi donatio- nē iuramento cōfirmari, Ant. Gom. d. i. 50. Tau. n. 52. ver. Quod extēde Ludou. Lop. de cōtractib. cap. 47. S. nunc verò agēdū, Isl. Clat. hb. 4. re- ceptar. verb. Donatio, q. 9. ver. Hęc tamē cōclusio, Rot. decif. 55. n. 14. & decif. 239. n. 9. p. 6. in recent. Burat. decif. 511. n. 5. 6. & decif. 33. Ioan. Baptis. supr. lit. D. n. 220. Cost. in l. si ex cautione, Fallent. 9. in fine, C. de nō numer. pec. Menoc. d. pref. 12. n. 43. vbi multos laudat, quibus addēdi sunt orones, qui negant, donationem inter virum, & vxorē iuramento vali- dam esse: nam à fortiori idem in prā- senti tenebunt, hi recēserunt à Sanch. & Dueñas, vt proximè dictum est. Huius sententia potissimum funda- mentum est, quia hāc donatio simu- lationem continet, & actus simulatus non cōfirmatur iuramento, Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 14. num. 20. Menoc. dict. lib. 3. prāsumpt. 122. n. 62. Farinac. in prax. crim. part. 5. tit. de falsit. & simulat. quæst. 162. num. 67. cum sequentibus, Mascal. con- clus. 255. num. 10. 11. Petr. Barbos. in d. l. 1. part. 6. n. 47. 48. Gutierr. supr. p. 1. cap. 15. num. 3. in fin. Olea de ces- sione. iur. tit. 8. q. 1. n. 3.

Per contrarium alijs volunt talem 82 confessionem donationis causa fa- ciat, matrimonio constante, firmā, irrevocabilemque mancra, si iura- mentum acceſſerit, Valasc. consult. 5. num. 19. Mantic. supr. lib. 11. tit. 20. num. 8. vers. Quod magis, Rot. decif. 24. num. 8. part. 7. in recent. Maresc. d. cap. 8. num. 5. cum sequentibus, & alijs, quos commemorat Menoch. d. pref. 12. n. 46. 47. Ratio horū est. K. ex

ex obſeruatione talis iuramenti nullum ſequi ſalutis aternz detrimentū, atque ideo feruari debere, cap. cum contigat 28. de iureuit.

83 Tertia opinio rectius diſtinguit inter iuramentum aſſertorium, & promiſſorium, vt hoc interueniente maneat confefſio, ſeu donatio irreuocabilis, fecus fi illud accedat, pro eius diſtinctionis intelligētia notādum eſt, dupliſciter poſſe maritum iure talem confefſionem, vel affirmādo cum iuramento, ſe dotem recepiſſe, & hoc iuramentum dicitur aſſertorium, vel promittendo ſub iure iurando ſe reſtituturum doṭe, quā aſſerit recepiſſe, quod iuramentum pro miſſorium nuncupatur, Menoch. d. prſl. 1.2. num. 41. Sanch. diſp. 12. n. 4. Merlin. d. q. 5. 8. n. 108. Barboſ. in L. i. part. 6. numer. 48. Gutier. de iuram. conſim. d. cap. 3. n. 11. & cap. 15. n. 4. Ideo autem aſſertorio firmari donationem inſiciatur, quia maritus dūiurat, ſe dotem recepiſſe, quz ve- re ei tradita non fuit, illud ſolū affirmat, ſibi ſatiſfactum eſſe de doṭe cō- ſellata, quoniā vxorē beneficio libe- raliter vult afficere, contra quod nō facit reuocās talē donationē, ſi quidē quod verē coiugi donatur, licet re- uocare. Nec turpitudinem allegat, dum verit aduersus donationē (vide- batur enim periturum ſuū detegere, quife donaſſe doṭe dicit, quā recepiſſe iurauerat) ſed non eſt ita, nec me- daciſ, aut periturij reus erit iſte, vt be- nē aduerit Sanch. d. diſput. 12. nu. 3. nam quod donare voluit vxori doṭis nomine, ab eadem acceptum iure di- ci potest, quo propositio verificatur argument. l. ſingularia, ff. de reb. cted. l. licet, ſ. quoties, ff. de iur. doṭ.

At cum iureuitando p̄mittitur 84
reſtituſio doṭis confefſat, illud vi-

lat maritus, ſi confefſionem reuocet, quod feruare tenetur, cum non ten- dat in ſalutis aternz diſpendium, at- que ita eſt intelligenda ſecunda ſen- tentia nuper adducta. Quibus nō re- fragatur fundamētū primz, quoniā huiusmodi confefſio ſimulationis vi- tium non continent, ſiquidem fraud nulla adeſt, ſine qua ſimulation eiſe non potest, Menoch. ex alijs cons. 88. num. 47. Nec fit fraud legi prohi- benti donationē inter coniuges, nam cū talis confefſio iure pro donatione habeatur, idē eſt, ſic ſateri, ac expreſſe donare. Neq; actus censetur ſimu- latus, niſi cauſa adſit ſimulādi Nogue- ro alleg. 20. n. 163. Farinac. de ſimu- lat, q. 162. n. 136. Mares. lib. 2. c. 133. n. 5. Cyriac. tom. 1. cōtrou. 131. n. 33. & ſimulation nō eſt, vñ cōtractū pro alio ſupponere, doſlo ceſſate, Nogue- ro alleg. 32. n. 109. Farin. ſupr. n. 43. 51. 52. Caſtreſ. in d. l. ſingularia, n. 7. Tunc autem confefſio doṭis recepta ſimulata diceretur, vt iuramento nō poſſet conſimari ob conſenſus de- fectum, quando nō animo donandi fieret, veluti ſi maritus dicat, ſe doṭe recepiſſe, vt proprio honori cōſular, vt parentibus, ac propinquis ſatiſfa- ciat, ne reprehendatur, aut notetur, quod vxorē duxerit indotatā, Sāch. d. diſp. 9. n. 2. Et ita diſtinctionē tra- ditā vltra laudatos ſupra probant, Bald. Nouel. in d. l. 1. nu. 204. Palac. Rub. in rubr. de donat. ſ. 51. n. 4. 5. 6. Ant. Gabr. tom. 3. cōmun. lib. 3. tit. de donat. conclus. 3. n. 4. 5. Dueñ. d. am- liat. 2. vel. Eſt tamen, Seraph. de pri- uileg. iuram. priuileg. 71. nu. 55. 56. Trentac. ſupr. n. 23. 24. Mol. n. 24:

Nu-

Num. 5.

85 Sustinendo, quod confefſio re- ceptz, doṭis conſante matrimonio, emissa inducit donationem, vt pro- bauiimus: idem a fortiori dicendum erit, ſi accedat reuocatio exceptionis doṭis non numerat, ex qua ma- jor p̄ſumptio oritur donationis, Gutier. d. cap. 15. n. 2. Mench. lib. 3. controverſ. vſuſrequent. cap. 46. n. 1. & seqq. & hanc ſententiam, vt co- muneri docent, Menoch. d. prſl. 12. n. 51. Merlin. d. q. 8. n. 66. Trentacinq. n. 28. vers. Tu non diſcedas,

Ibi: In eadem ratione.

86 Ex dictis numeris precedentibus verius videtur, hoc caſu irreuocabile ſreddi confefſioem, aut donationem vi- tute iuramenti. Nec hoc impug- nat argumentum, D. Couart. cui ini- nititur ad contra ſentendum, quan- doquidem ex eo quod ius p̄ſummit donationem ex tali confefſione, eius conſimatio iuramento interuenien- te conſimatorio debet admitti nam

qui vult antecedens, vult & confe- quens, quod neceſſariō ſequitur ex illo, l. i. ſ. 1. ff. ſi vſuſruit. petat. Men- och. conf. 366. num. 47. Dyn. in cap. cum quid, de regul. iur. in 6. Ca- trac. ibi, in 4. limitat. Argel. de ac- quir. polleſſ. q. 7. art. 5. n. 8. & abſur- dum non eſt, duo hic fauorabiliſ, & ſpecialia concurrere, cum a diuerſis cauſis proueniant, ſcilicet p̄ſumptio donationis ab amore coniugali, conſimatio à iuramenti religione, maxiſe cum vnum ſpeciale veniat in conſequentiā altenius, Alexand. in l. ſi aliquam tem. n. 21. vers. Non ob- ſtat, quod vna fictio, ff. de acq. poſſet.

Argel. ſupr. art. 3. n. 10. 11. & duas ſpe- 90
cialitates circa candem cauſam con- curre poſſe ex pluribus, probat Ber- boſ. in collectan. ad l. i. num. 3. vſi. In ſummariu, C. de doṭ. p̄miſſion. Sed licet aliquando poſſit contingere, donationem hanc contra voluntati mariti admitti, non omnino illi clauditur via, quin probare poſſit, ſpe futura traditionis doṭis recepta confefſionem emiſſe, obtenta relaxa- tionē iuramenti.

Vers. Quod si uelimus:

Quoties confefſio viri iudicatur 89.

facta ſpe futurz traditionis, compe- tit marito & eius ſuccelloribus ex- ceptio doṭis non numerat, intra an- num à die foliū matrimonij, ſintra biennium fuerit ſolutum, quod ſi vſq; ad decennū dure triū mēſium ſpa- tio talis exceptio p̄ſribuit, decē- nio autē claflo, dū coningium extat, & ſi poſtea diſſoluit, ius opponen- daz eius exceptionis penitus denega- tur, l. fin. & authētica, quod locum, C. de doṭ. caut. nō num. Ant. Gom. in d. l. 50. n. 52. Rebell. de obligat. iu- ſit. p. 2. lib. 6. q. 10. Egid. in repet. l. ex hoc iure, p. 1. cap. 11. a. n. 38. ff. de iuſt. & iur. Mol. n. 2. qui n. 5. docet, hanc exceptionē competere etiam cōtra extraneū, ad cuius fauorē maritus fa- ſus eſt doṭis receptionem: Quoꝝ ceſ- ſant, ſi tabellio in instrumento reſte- tur de traditione, Mol. n. 3. Anton. Gom. ſupr. n. 52. Valasc. conf. 5. n. 11. Hermoſ. cū multis in l. 9. gl. off. 7. nu. 27. tit. 1. p. 5. At poſt tēpora hac elap- ſa talis confefſio priuilegiat, ac ſi de doṭis numeratione cōſtaret aliter, nā numerata p̄ſummitur, Menoc. dict. p̄ſumpt. 12. numer. 19. 75. vers. K 2

90

Caterum, Merlinus numero 94. 96.

96. Marescot.n.17. vbi alios laudat vide infra num. 95. Sed si confessio fiat in fraudem creditorum, & mulier agat repelletur simulationis, ac fraudis exceptione quocunque tēpore, si doli fuerit particeps, quod si posse deat obtinebit in lite, nam cum sit turpitudo ab vtraq; parte, melior est conditio possidentis, l. si ob turpem s. ff. de condit. ob turp. cauſ. At cum mulier in dolo non fuit, etiam agens superabit, Trentacinq. d. resol. 7. num. 5. 7. 8.

91. Cum verò renuntiatum fuerit præfata exceptioni distinguunt communiter DD. nam si simul fiant confessio, & renuntiatio, hæc non obstat, quo minus excipi de non numerata dote possit, sed si ex interculo renuncetur, non audietur excipiens, Menoch. dict. præl. 12. n. 17. 18. Ant. Gom. d. n. 52. vers. Quod extende pau lo post principium, Barbos. in d. l. 1. p. 6. n. 27. in fine, & 28. Angel. in s. fuerat antea colum. 11. num. 15. inst. de action Iason ibidem col. 15. n. 80. Bald. Nouel. in tract. de dot. p. 10. q. 4. col. 2. vers. Sed tu pro veritate distingue, Merlin. n. 97. Alexand. Trentacinq. supr. n. 12. Valasc. conf. 5. n. 12. Molin. disp. 439. num. 14. Gutierrez. d. p. 1. cap. 37. n. 10. At si cum iuramento maritus etiam in contineti renunciet exceptioni, ea vt non poterit, pro vt tenet communis sententia, Hermosill. apud quem plurimi in l. 9. gloss. 8. nu. 10. cum seqq. tit. 1. p. 5. Trentacinq. vbi proximè.

92. Hæc de iure communi omnino sunt vera, sed per dict. 1. 9. partite in fine, saliud apud nos tenendum est, cum ibi expreſſe caueatur, valere renunciationem exceptionis non nu-

merata pecunia in cōtinēti facta in eodem instrumento confessionis Gregor. Lopez ibi, Gutierrez. vbi proximè, num. 9. Hermosill. dict. gloss. 8. 9. n. 4. vbi alios refert, atque ideo si maritus renunciet huic exceptioni in eodem instrumento, in quo dotem recepisse facetur, eam allegans non audietur, Mol. vbi proximè, Mench. de succession-creat. §. 9. n. 22. Iure autē Lusitano huiusmodi renunciatio nullius est momenti, & pœna missio nis officij imponitur tabellioni, qui in instrumentum cum illa confe cerit, ita stabilitur, lib. 4. ordinam. lufit. tit. 47 in princi. Barbos. in remission. ad illud tit. 51. in pincip. n. 11. 12. Molin. disp. 302. vers. Vtū, Hermosill. n. 3. Valasc. consil. 5. n. 12. 13.

Dubitatur, vtrum post decursa tēpora opponendi exceptionem dotis nō numerata valeat maritus, vel eius succellor obijcere dotem non fuisse traditam a sumēdo in se onus probatiōnis. De quo Costa in l. si ex cautio ne, vlt. Fallent. à n. 4. C. de non numer. pecun. Barbos. in d. l. 1. p. 6. n. 36 vbi resolut, verius, ac receptius esse, maritum, & alios, quorum interest, admitti post tempus elapsum ad probandum, dotem non fuisse receptam.

94 Si maritus iurauerit, se accepisse dotem, non poterit excipere de non numerata dote, Bald. & Salicet. in l. vlt. C. de non num. pecun. Costa vbi proximè fallent. 9. n. 2. vers. Sed & Bartholomæus, Molin. nu. 8. Valasc. vbi supra Aymon Crauet. conf. 40. numer. 1. in fine, Menoch. num. 27. Merlin. num. 100. Hermosill. supr. num. 3. Rebus. ad leg. Gall. tom. 1. tract. de chirograph. & cedull. recognit. articul. 2. num. 23. Bene-

Benechend. in addit. ad Seraphin. de priuileg. iurament. priuileg. 60. n. 9. Idemque in alijs causis obserua tur, quones debitor cum iuramento facetur pecuniz receptionem, quia exceptione pecuniz non numerata non gaudet, Ant. Gom. variat. lib. 2. cap. 6. num. 2. vers. Attende, Rebus. ad leges Galliz. tom. 1. tractat. de Chirograph. & cedul. recognit. articul. 2. numer. 23. Costa supra numer. 6. in fine, Menchac. de success ion. creat. §. 9. n. 9. Hermosill. d. l. 9. gloss. 7. n. 3. Gutierrez. d. cap. 37. n. 8.

95 Sed quanvis hoc cauſa marito de negetur exceptio ista, vt mulier debeat probare traditionem, audieratur tamen ipse volens probare negati um, videlicet dotem verē non recepisse. Ita docent Costa dict. fallent. 9. num. 6. Bauer. de virtut. iurament. num. 40. vers. 31. Hieronym. Zer zor. de iurament. lib. 1. cap. 26. nu. 14. Cardin. Thulch. practicar. conclus. lit. E. conclus. 421. num. 5. Barbos. dict. part. 6. num. 46. prope fiorem, Trentacinq. dict. lib. 3. resolut. 20. de solut. vels. Secunda conclusio, Man tica de tacit. & ambig. conuent. lib. 18. tit. 4. n. 4. Hermosill. dict. gloss. 7. num. 63. Felin. in cap. si cautio, de fide iustitiae.

99 Si autem maritus non iurauerit, se dotem recepisse, sed cum iuramento se obligauerit ad restitutionem illius, exceptionem dotis non traditæ intra tempus constitutum opponere non prohabetur, Gutierrez. dict. cap. 37. n. 1. Merlin. n. 99. Anton. Gom. dict. o. 52. vers. Quod extende, in principio, nam iuramento istud recipit conditionem, si dos tradatur, quando fit promissio spe futuræ numeratio-

nis, l. fin. C. de non numer. pecun. Molin. & Valasc. vbi proximè, i.e. contra sentiant plures tenentes etiam hoc cauſa exceptionem opponi non posse, quos cumulant, Mench. supr. dict. §. 9. num. 19. & Hermosill. n. 4.

Quando iurauit vir, bon oppone re huiusmodi exceptionem, ipsa vt minimè licet, Menoch. supr. n. 29. 30. apud quem Batt. Salicet. & Gob zadin. Gutierrez. d. cap. 37. n. 10.

Num. 6.

Confessio dotis recepta, vbi pra ccessit promissio eius, probat numerationem, siue ante matrimonium, siue eo cōstatē emittatur, Ant. Gom. d. vers. Quod extende, in lim. 4. C. euall. 9. 432. vers. Sed contrariū, ad mediū, Baptita de priuileg. dotal. cap. 31. n. 8. Ant. Gabr. commun. lib. 3. tit. de iur. dot. cōc. 4. Menoch. n. 20. 53. Marescot. d. c. 8. n. 13. Sanc. dict. disp. 8. n. 10. Barbos. d. p. 6. n. 51. 52. Barbos. Iunior in collect. ad l. 1. n. 6. cū seqq. C. de dot. caut. nō numer. Fontanel. d. clausul. vltim. p. 1. n. 31. Molin. 6. Valasc. n. 5. Trentacinq. d. nu. 12. vers. Tertio nō procedit, Crauet. cons. 40. Quod debet intelligi, cū promissio antecedit matrimonium, quo casu exceptionē dotis nō tradita locus non est, vt notat Trentac. Merlin. n. 83. vbi plures laudat. In quo aduertere oportet, quod debet cōstatēre de dotis promissione per scripturā distinctam ab ea, in qua maritus facetur receptionem; nec sufficit, si notarius in instrumēto confessionis testetur, dotis promissiōne p̄cedisse, Font. vbi nuper. 37. Merlin. n. 89. At cōtra principale conclusionē sentiat aliqui, etiā p̄cedēte promissione, dotem confessatam carcere priuilegijs, quz doti, de cuius

K 3

nu.

enumeratione constat, tribuuntur, quos refert, ac impugnat Menoch. n. 55. & sequentibus.

Ibi: *Tameris secundum glossam.*

103

Verior, ac communis resolutio est, geminatam confessionem non excludere exceptionem dotis non numerataz, neque efficere, ut dos confessata pro numerata habeatur, Menoch. num. 76. Cyn. in l. in contractibus, s. sed quotiam, C. de non numerata pecun. vbi Castren. Socin. Senior in l. i. num. 95. vers. Sed tenendo, s. fol. lut. mastrim. vbi Barbof. d. part. 1. à num. 56. Merlin. num. 113. cum seqq. licet oppositū tueantur Ant. Gom. vbi proximē, limitat s. Abbas in cap. si cautio cōlum. fin. q. fin. de fide instrumentor. & ibi Felin. colum. 10. n. 82. Costa in dict. l. si ex cautions, Fal lent. 14. Molin. num. 7. Valasc. n. 101.

Ibi: *Nisi intellexerimus verba dict. legis finalis.*

104

Hanc conciliationem l. in contrātibus 14. s. sed quoniam, C. de non numer. pecun. cum l. fin. C. de dor. caut. refert ex alijs, Barbof. in collēctan. ad d. fin. n. 4.

Verf. *Sic ex confessione recepte dotis?*

105

Si cum confessione dotis recepta concurrant cōiectura, quibus illa foveatur, dos confessata pro numerata habebitur, nam ita numeratio satis probatur, quod omnes concedunt, Menoch. conf. 7. n. 10. & dict. pr̄sumpt. 12. n. 22. Marescot. supr. n. 9. Merlin. num. 52. vers. Con-

fessio tamen, Trentacing. dict. pars. 12. vers. Quinto non procedit, Mored. decif. 2. num. 2. de conf. Purpurat. conf. 461. num. 11. Cyriac. tom. 2. controuers. 251. n. 8. 11. Cäpeg. in tract. de dot. quæst. 76. Grammatic. decif. 103. num. 6. Roland. conf. 85. num. 43. lib. 1. Neuizant. conf. 57. n. 8. in fine.

Ibi: *Addit tamen Baldus.*

Hanc coniecturam non admittunt cum D. Couart. Menoch. dict. pr̄f. 12. num. 23. & pr̄sumpt. 13. n. 19. 20. Merlin. num. 113. vers. Sed huiusmodi, qui num. sequenti alios refert. Eam tamen recipiunt, Barbof. in dict. l. n. 40. vers. Illud denique, Marescot. num. 12. In qua discordia bene distinxit Merlin. num. 125. non nullas Rotz decisiones adducens, ut scilicet exhibito diuturna alimentorum per virum vxori facta, aliqualem inducat coniecturam dotis receptæ, quæ cum alijs (& si singulæ per se non prodeßent) & confessione mariti probabit dotis traditionem, nam singula, quæ non prosunt, multa collecta iuvant, cap. cum causam 13. vbi gloss. fin. de probat. l. spadonum 17. 8. qui iura, ff. de excusat. tutor. Menoch. conf. 284. num. 43. Noguerol-alleg. 29. num. 71. Ipsa autem alimentorum pr̄statio sola cum cōfessione satis non sit ad probandam dotis enumerationem. De quo videndum est Trentacing. d. resol. 7. n. 12. vers. Hæc quinta declaratio, vbi pro vtraque parte laudat authores, & in vers. Socinus concordando, resolvit, decennalem alimentorum pr̄statutionem inducere coniecturam suffi-

cien-

cientem solvit dotis, quod eriam teneat, Ioseph. Ludovic. decif. 66. num. 21.

Ibi: *Item & illud si contra mariti confessionem.*

108

Accedente unico teste, qui de numeratione deponat, confessio omnino probat dotis receptionem, sequitur Menoch. dict. pr̄sumpt. 12. n. 26. & pr̄sumpt. 13. num. 20. in fin.

Verf. *Eſt & alia.*

109

Ex confessione mariti facta in favorem extranei, numeratio dotis probatur, nec mulieri exceptio dotis non tradita obici poterit, Molin. num. 5. Cyriac. tom. 1. controuers. 122. n. 18. Trentacing. dict. resol. 9. de pinorib. num. 20. Ant Gom. dict. l. 50. num. 52. sub vers. Quod extende, in 3. lim. t. Mert. n. 82. 110. Marescot. dict. cap. 8. num. 8. Nisi ex coniecturis appareat, maritum per extraneam personam mulieri consulere voluisse, aut si a socero, alio ve vxoris coniuncto docem accepisse, fateatur, de quo Menoch. à num. 81. Merlin. n. 111. Sed Menoch. num. 78. D. Couart. sequutus contrarium probat, sentiēs, posse virum de dote non tradita expiri, cum Nouell. de dote, part. 10. num. 14.

Ibi: *Verum si post mariti confessionem.*

111

De hoc Menoch. dict. pr̄sumpt. 12. a num. 85. vñque ad finem, & maritus videtur loco solutionis promissionem recipere, Trentacing. vbi proximē, nec liberabit ipse, vel ha-

redes eius retrocedendo actionem mulieri, quod tripliciter limitat idem Menoch. à num. 91. qui docet, locum esse hoc casu exceptioni dotis nō numerataz, nisi promissio fiat post elapsa tempora ad eam opponendam.

Verf. *Ceterū egregia est dubitatio.*

Quando pr̄cedente dotis pr̄missione maritus alijs bona sua obligat, ac deinde fatetur, dotem promissam recepisse, dubitatur, an hi credores mulieri pr̄ferantur: & quidem credores huiusmodi, qui contraxerunt ante initium matrimonium, pr̄culdubio potiores erunt muliere, cuius hypothecam pro dote non competere à die pr̄missionis ante matrimonium, diximus supra hoc cap. num. 15. Quod si postea iam nuptijs celebratis cum marito contrixerint, eos pr̄serendos esse mulieri indistincte affirmant, Castren. in l. 1. num. 8 vers. Primus, ff. solut. matrimon. Merlin. d. quæst. 58. num. 85. 86. Negant Barbof. in dict. l. 1. part. 6. n. 39. 40. 50. 51. Fontanel. dict. claus. vltim. part. 1. num. 31. & varijs Rotz decisionibus, hanc opinionem fuisse comprobata, testatur ipse Merlinus, num. 88. Quæ verior videtur, admissio, quod hypotheca mulieri incipiat competere à die pr̄missionis, vel saltem à quo matrimonium fuit initium, quando illa pr̄cessit, vt d. n. 15. comprobauimus.

Verf. *Eſt item hoc intractata.*

Est receptissimum, ac tenendum omnino, confessionem dotis recepta

113

an-

aate matrimonium in dubio spesfuntur numeracionis emissam presu-mi, Trentaciq. num. 10. Crauet. cōf. 40. Sanch. dict. disput. 9. n. 4. Alciat. in l. 6 diuertio, num. 3. ff. solut. matrimoni. Menoch. supr. pr̄sumpt. 13. n. 4. Mench. controv. vñaliquacat. lib. 3. cap. 46. n. 1. 2. Cabed. Lusitan. decif. 177. part. 1. Mantic. supr. tom. 1. libr. 1. 2. tit. 10. num. 19. Molin. dict. disput. 439. numer. 13. Valasc. cons. 5. num. 5. vbi idem esse ait, si tempore contraetū matrimonij confessio facta sit, consentiunt, Sanch. & Alciat. vbi proximē, ex quibus constat, hoc etiam admittendum post matrimonium, ante quam consummetur, quoniam tunc illa pr̄sumptio cessat, quod maritus precibus, ac blandimentis vxoris ad donandum allicitur, vt D. Couarr. recte considerat infra hoc numero. vers. Quod si confessio, Trentaciq. nu. 15. vers. Hac conclusio. Sed si de animo donandi constiterit, confessio nulla erit, nec nocebit marito, nisi fuerit tempnatoria, vt si ipse esset ignobilis, aut alias vxori in equalis, nam tunc sibi pr̄judicat, ac h̄reditibus, Molin. n. 14. Valasc. supr. Dueñas reg. 221. num. 11. Tiraquel. denobilit. cap. 18. n. 19. Trentaciq. n. 3.

Vers. De creditoribus anīem;

115 Quando confessio dotis receperit nocebit mariti creditoribus, latē expli-cant, Menoch. dict. pr̄sumpt. 13. per totam. Trentaciq. dict. libr. 3. resol. 9. de pignorib. a num. 9. & resol. 7. de iur. dot. per totam, Valasc. d. consult. 116 5. Quoad exceptionem dotis non numeratae omnes conueniunt, licet,

eam opponere creditoribus, quandiu maritus posset, Merlin. num. 8. 1. Menoch. num. 4. Hermos. in d. 9. gloss. 5. & 6. num. 44. cum sequentibus, tit. 1. p. 5. Ant. Gom. dict. num. 52. limit. 6. Trentaciq. dict. resol. 9. num. 12. & resol. 7. num. 18. Illud tamen solet controvetti, an post praterita tem-pora marito opponenda huius exceptionis, valcat ipsius creditores ea obijcere? In quo magis obtinet, vt si creditores scierint confessionem lapsu temporis penitus excludantur, utidem maritus. Quod si ignorauerint, ex clausula generali restituentur aduersus lapsum temporis, atque ita pr̄fata exceptione iuuabuntur, Ant. Gom. dict. numer. 52. circa finem, Alexand. in l. 1. ff. solut. matrimon. vbi Socin. colum. 17. vers. Illud au-tem, Ias. in d. 5. fuerat antea colum. 16. num. 14. inst. de action. Merlin. n. 62. cum sequentibus Bulgarin. in l. 1. num. 5. ff. sol. matrimon. Hermos. vbi nuper n. 45. vers. Declara procedere, & n. 46. Maresc. n. 20. Crauet. cōf. 40. n. 6. ad finem, Trentaciq. vbi proxi-mē, num. 18. vers. Secunda est opinio, & dict. resol. 7. num. 15. vers. Ex hac secunda, & num. 16. vbi alijs, & ita in-telligendus est D. Couarr. in pr̄sen-ti, & numeris seqq.

Vers. Quod si confessio, Ibi: Est tamen considerandum.

Quod renūciatio exceptionis do-tis non numerata facta à marito, si-cut ipsi, ita & suis creditoribus no-ceat, sufficiunt Ant. Gom. dict. num. 52. limit. 6. Campeg. in tract. de dot. part. 1. quæst. 53. num. 4. Gutier. alle-gat. 11. num. 14. Hermos. in dict. l. 9. gloss.

117

1. Trentaciq. resol. 9. à num. 13. & re-sol. 7. n. 19. aliquique, quos hi allegant. Et communis resolutio est, credito-ribus ex causa mutui dumtaxat mu-litem pr̄ferri ex dotali priuilegio, quia alijs exceptio rei, aut pecunie nō tradita obijci non potest, atque ita melioris conditionis sunt, quam mu-lier.

Num. 7:

Quoties aduersus confessionem 121 mariti nō virget pr̄sumptio donatio-nis, vel fraudis, nocebit futuris credito-ribus, quibus exceptio dotis non numerata intra sua tempora compree-tit; Sed fraude, aut donatione inter-veniente saltim secundum coniectu-ras nequaquam obstabit, Merlin. nu-81. Menoch. pr̄f. 13. num. 29. Mantic. d. tit. 20. n. 18. & tit. 27. num. 4. 5. Burat. decif. 108. & decif. 6. 12. Quare recte D. Couarr. docet, quod alijs de-ficientibus circumstantijs, cum à tem-pore sit coniectura capienda, confes-sio ante matrimonium, quia suspicio-ne caret, ac facta intuitu futuræ nume rationis ceasetur, pr̄iudicat futuris creditoribus. Non sic, que constante matrimonio emititur, quoniam do-nationis inter coniuge causâ facta iu-dicatur, nec caret fraudis pr̄sump-tione, de quo supra ad numer. 4. vers. Primum confessionem.

Ex hac renūciacione oritur non leuis coniectura donationis, ac fraudis, Menoch. d. pr̄f. 12. num. 5. 1. 52. Merlin. n. 66. ex quo competit cre-ditoribus exceptio, quæ perpetua est, nisi hac alijs coniecturis contrarijs elidatur, vt diximus supra.

Vers. Ex premisis coligi poterit.

120 Quando inter creditores, qui etiā sola confessione muniantur, dos con-fessata sua habeat priuilegia, tractant Merlin. num. 54. Menoch. pr̄f. 13. n. 12. 13. Barbos. supr. p. 6. num. 31. Mantic. d. lib. 11. tit. 20. & tit. 26. nu-

Vers. Tertiū, illud huic disceptationi.

Sub eadem distinctione huic 122 quæstiōni erit respondendum, nam celiplanti fraudis, ac veritæ donationis suspicione mulier ex viro confessione tacitam hypothecam consequitur iuxta l. vnic. 5. & vt plenius, C. de-rei

reivxor. act. Bulgarin. in l. i. num. 5. ff. solut. matrim. Bald. de Bartol. ibi. n. 205. ver. Sed potest Merlin. n. 74. 123 75. Ac proinde etiam anterioribus chirographarijs creditoribus erit 124 praferendus; quoniam hypothecarij posteriores potiores esse debent, l. eos 19. C. qui potior. l. creditor 12. S. si primus, ff. cod. Merlin. lib. 4. tit. 1. q. 14. num. 1. Obijci tamen exceptionis dotis non numerat, si per tempus licuerit, poterit. Menoch. dict. præl. 13. num. 18. Merlin. vbi proximè, & nu. 122. Sed prælationem utique obtinebit aduersus anteriores viri creditores, si tempora opponendi exceptionem dotis non tradit, labantur, quia numerata dos iure præsumitur, vnde omnibus suis gaudet priuilegijs Merlin. num. 76. Mantic. supr. lib. 11. tit. 27. num. 4. Afflct. decil. 402. Crauet. conf. 40. num. 5. Marsil. in rubric. de fideiussor. q. 35. Trenta-cinq. d. resol. 7. n. 15. ver. Ego non discederem, vbi in ver. Contraria, aliter sentientes recenset.

Ver. Quartū adnotandum est.

125 Compertum est apud omnes', licet mariti creditoribus obijcere aduersus dotis recepta confessione non numerata dotis exceptionem, etiam si illa ante matrimonium emitatur, nisi temporis transcurso excludantur. Menoch. d. præsumpt. 13. num. 4. Socin. in l. i. num. 87. ff. solut. matrim. Ant. Gom. dict. nu. 52. circa finem, ver. Item & tertio intellige, Merlin. num. 36. Nouell. p. 7. priuileg. 47. Afflct. decil. 100. Gutier. dict. num. 13.

Ver. Ultima:

Consentunt, Bald. in authenticis, 126 sed iam necesse num. 2. q. 5. C. de donat. ante nupt. Merlin. num. 55. Menoch. num. 25. licet enim res in dotem dentur & estimata, quoties mulier consequi estimationem ex bonis viri non potest, vt in hoc casu regredi permittitur ad res ipsas cum priuilegio hypothecæ, & prælations 127. contra anteriores viri creditores, ac tertios possessores, & si ipsa alienatio non consentiat, l. in rebus 30. C. de iur. dot. Anton. Gom. in d. l. 50. num. 44. Pinel. in l. i. part. 3. nu. 15. C. de bon. matern. Molin. de iust. & iuri. tom. 2. disp. 426. num. 10. Gregor. Lop. in l. 7. gloss. 4. tit. 11. part. 4. D. Couār. practic. cap. 28. num. 8. Ceuall. quest. 3. num. 24. Gutier. de iuram. confirmat. part. 1. cap. 1. num. 9. & pract. lib. 3. quest. 7. num. 12. 13. Bartol. in l. i. si estimatis 5. num. 25. in fine, ff. solut. matrim. Hypolit. sing. 491. Nouell. de dot. p. 8. priuileg. 6. Quare si mulier repellatur proposita exceptione dotis non numerata, quia maritus confessus est accepisse quantitatem, qua & estimata sunt res in dotem tradite, poterit ipsa ea, quæ dedit, vindicare, vt recte aduertit Merlin. vbi proximè, atque ita omnibus creditoribus praferetur, si talia bona in bonis mariti inueniantur, aut eadem à possessoriis avocabit. Sed hoc fallit, si possessores offerrent mulieris rerum estimationem, Ceuall. num. 36. Nouell. p. 7. priuileg. 47. Afflct. decil. 100. Gutier. dict. num. 13.

AD

AD CAPVT
Octauum.

SUMMARIUM.

- 1 Referuntur Doctores materiam explicantes.
- 2 Creditor agens hypothecaria quomodo in libello concludere debeat.
- 3 Alia forma concludendi rejicitur.
- 4 Actio personalis non transit ad singularē successorem.
- 5 Ius offerendi non est in obligatione, sed in electione possessoris.
- 6 Explicatur, cap. ex literis de pigmentibus.
- 7 Possessor, qui melioramenta fecit in re alijs hypothecata, liberatur soluedo estimationem ipsius rei sine melioramentis.
- 8 Satis fit iuribus in contrarium adductis.
- 9 Melioramenta quoad effectum manentes eius, qui bona fide melioravit.
- 10 Explicatur l. cum postulasse, s. fin. ff. de damn. infec. ac conciliatur cum l. Paulus. S. domus. ff. de pign.
- 11 Melioramenta non cedunt hypothecæ, quares meliorata est astricta.
- 12 Respondetur ad argumentum contrarium.
- 13 Rejicitur Bartoli sententia tradita supra num. 7. quia infra num. 15. explicatur.
- 14 Impugnantur rationes, quibus Bartolus defenditur.
- 15 Iudicis arbitrio relinquitur, vt iuxta casus circumstancies Bartoli sen-
- tentiam, aut opposit: in sequatur.
- 16 Vbi admittitur possessor ad offerendam rei estimationem, & si non sufficiat toti debito, estimatione reis facienda est secundum tempus solutionis.
- 17 Successori etiam particulari eius, qui melioravit, competitus prefatum offerendi.
- 18 Possessor, qui non melioravit, non auditur offerens hypothecæ estimationem, si debito persolendo non sufficiat.
- 19 Hypotheca, nisi omni, quod debetur, soluto liberari non potest.
- 20 Fructus percepti post item contestata ex hypothecata sunt cum expensis meliorationum compensandi.
- 21 Quoties creditor renuit, expensas meliorationum soluere, cogitur, rei estimationem recipere, sicut non sufficiat ad integrum debiti satisfactionem.
- 22 Male fidei possessor tenetur restituere fructus, quos ex melioramentis a se factis perceperit.
- 23 Qui in alieno sciens meliorationes facit, donare videtur.
- 24 Referuntur, qui docent, possessorum male fidei non teneri ad restitutionem fructuum ex meliorationibus a se factis perceptorum.
- 25 Eligitur prima sententia tradita, num 22. & limitatur.
- 26 Possessor bona fidei debet fructus perceptos ex melioramentis a se factis restituere.
- 27 Contrarium verius est.
- 28 De compensatione fructuum cum sumptibus meliorationum, remissione.
- 29 Iuxta quod sepius estimanda sunt melioramenta, remissione.
- 30 Pater in bonis aduentitijs filii habet liberam administrationem, alienatione